

ומכאן הראיה שלא הכניס טריפה לתיבה.

ודנה הגמרא: **השתא** אחרי שהסקנו, **הנפקא** שנדרש שלא הכניס טריפה ממה שנאמר **"אתך"** — קשה, **"לחיות זרע"** למה לי, למה אמר לו כן הקב"ה, הרי כבר התמעטה טריפה מ"אתך"!

ומתוצאת הגמרא: אף אם לא יכניס טריפות, עדיין יתכן שיכניס בהמות שאינן ראויות להוליד, והקב"ה הרי רצה שיהיה קיום לכל החי, לכן אמר לו **"לחיות זרע"**, שיכניס בהמות הראויות להוליד.

אי מ"אתך", אם היה מצווהו רק **"אתך"**, הוה **אמינא** היינו אומרים, שיכניס בהמות שלמות **לצוותא בעלמא** לעמוד אתו בתיבה שתים עשרה חדשים, ולכן לא יכניס אתו טריפות שאינן חיות שתים עשרה חדשים, ותבטל ה"צוותא" —

ואכן יכול להכניס **אפילו זקן ואפילו פרים** שאינן ראויות להוליד —

לכן **קמשמע לן "לחיות זרע"**, ללמדו שלא יכניס אתו אלא בהמות הראויות להוליד.

הגמרא ממשיכה בדין מרקוליס.

אמר רבי אלעזר: מניין אנו למדים לדין זה:

השוחט בהמה למרקוליס — **שהוא חייב**⁽³¹⁾, למרות שאין עבודתה בזביחת בהמות?

שנאמר [ויקרא יז] בפרשת שחוטי חוץ **"ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים"**. [שעירים הם שדים, והגויים זבחו להם, כמו לאילילים].

אם מקרא זה **אינו ענין** להעובד עבודת כוכבים **בדרכה**, דהיינו עבודת כוכבים שהגויים זוכחים לה, ד"כדרכה" נלמד ממקרא אחר, **דכתיב** [דברים יב] **"איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם"** — **תנהו ענין לשלא בדרכה**.

מדה היא בתורה: מקרא שאינו ענין לה, כלומר: דכבר נאמר במקום אחר, הריהו מיותר לדרשה אחרת הדומה לה.

ומקשה הגמרא: **וכי הא** מקרא זה **לחכי הוא דאתא** האם הוא מיותר לדרשה זו?

האי מיבעי ליה הרי הוא נדרש לדרשה אחרת, **כמו דתניא** שנינו ברייתא בענין **"שחוטי חוץ"**.

איסור שחוטי חוץ הוא: קרבן שהוקדש לה; נא-ב הקריבו מחוץ למשכן. המקריב ענוש כרת.

בתחילת פרשת שחוטי חוץ נאמר [פסוק ג-ד] **"איש איש מבית ישראל אשר ישחט..."**

ל"אזרהה", לחייבו מלקות.

ודבריו **"לחייבו מלקות"** מדויקים מאוד — כי האמת שהגמרא במסכת סנהדרין [סא א] הקשתה על רבי אלעזר למה לו ללמוד שהוא חייב ממקרא זה, הרי אפשר לחייבו מטעם עבודת פנים? [והיא קושית המהר"ם]. ותירצה, שרבי אלעזר מדבר ב"זובח להכעיס", ופירש שם רש"י, שאינו מקבלו עליו

31. כתב המהר"ם [ומדייק כן מדברי רש"י בעמוד ב] דברי רבי אלעזר **"שהוא חייב"** אין הכוונה לחיוב ענוש מיתה —

שהרי כבר נלמד מהפסוק **"זובח לאלהים יחרם"** שעל כל עבודת פנים חייבין עליהם לכל האלילים אף שאינה כדרכה, ולמה לו לדרוש דרשה אחרת?

אלא רבי אלעזר בא ללמוד מפסוק זה

מחוץ למחנה. ואל פתח אוהל מועד לא הביאו להקריב קרבן... לה' לפני משכן ה'... ונכרת האיש ההוא מקרב עמו". למדנו מכאן עונש כרת על שחוטי חוץ.

אחרי כן [פסוק ה – ז] נאמר "למען אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם אשר הם זובחים על פני השדה, והביאום לה' אל פתח אוהל מועד. ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים".

הברייתא עוסקת בכפילות הפסוקים, הרי כבר נאמר [בפסוק ג – ד] כל דיני שחוטי חוץ, ומה מוסיפה התורה בהמשך [פסוק ה – ז]?

הברייתא דורשת את הפרשה, שחלקה הראשון נאמר על שעת איסור הבמות, וחלקה השני על שעת היתר הבמות.

במות שנעשו להקריב עליהן לה' – הותרו לבני ישראל עד להקמת המשכן [וכן בשעת פירוקו בתנאים מסויימים] ומשהוקם בית המקדש נאסרו הבמות עולמית.

וכן שנינו: **עד כאן** [פסוק ג-ד] **הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות, והקריבן בחוץ בשעת איסור הבמות, שהרי עונשן אמור ועל כך מגלה התורה את עונשן – כרת, כמו שנאמר [שם] "ואל פתח אוהל מועד לא הביאו... ונכרת האיש ההוא מקרב עמו".**

עונש כרת שמענו בפרשה זו – אזהרה מנין, מנין שהוזהרו על כך?

תלמוד לומר [דברים יב] **"השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה. כי אם במקום אשר יבחר ה'".**

ומקרא זה נדרש לאזהרה, **כדברי רבי אבין אמר רבי אילא [אילעא] –**

דאמר רבי אבין אמר רבי אילא: כל מקום בתורה שנאמר "השמר" ו"פן" ו"אל" – אינו אלא באזהרת "לא תעשה".

הרי שמענו עונש וגם אזהרה למקריב בחוץ קדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות –

וממשיכה הברייתא: **מכאן ואילך, הכתוב בפסוקים הבאים [ה – ז], הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות.**

ובא הכתוב להזהיר ולאסור להקריבן בחוץ, למרות שהקדישן היה הקדש לשם הקרבת במה, **שנאמר [שם] "למען אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם אשר הם זובחים", כלומר, אותם הזבחים שהתיתי לך כבר דהיינו, שכבר עמדו להיקרב בבמות, אותם יביאו למשכן.**

לאלוה, ובא הכתוב להשמיענו שחייב מלקות. כלומר: מהפסוק "זובח לאלהים יחרם" למדים חיוב מיתה להעובד עבודת פנים דרך כבוד, ואילו כאן מדובר שזובח דרך בזיון, והעונש על

עבודה זו הוא מלקות גרידא.

וזו, כנראה, כוונת המהר"ם.

וכן כתב בחידושי הריטב"א בשם הרשב"א. ועיין שם עוד שיטת הרמ"ה.

זבחהם", למה נאמר "עוד"? ודרשינן: קרי ביה "ולא יזבחו" ללמד על איסור שחוטי חוץ, כמבואר. וקרי ביה "ולא עוד" לדרשת רבי אלעזר שהשוחט בהמה למרקוליס, אף על פי שהוא שלא כדרכה — חייב.

מתניתין

המשנה ממשיכה בדיני מרקוליס — והוא הדין לשאר אלילים — ואיסור הנאתו. וכבר מבואר בסוגיא הקודמת, שתקרובת עבודת כוכבים אסורה, אם הוי כעין "עבודת פנים", דהיינו שכיוצא בהן מקריבין לאל יתברך על גבי המזבח.

מצא בראשו מעות, כסות או כלים — הרי אלו מותרין בהנאה. מפני שאין כיוצא בו קרב על גבי המזבח. ובגמרא יבואר הטעם מדוע אינן נאסרין מטעם "נוי עבודת כוכבים".

אבל אם מצא פרכילי ענבים ועטרות של שבלים ויינות ושמןים ופלתות, וכל דבר שכיוצא בהן [דומה להן] קרב על גבי המזבח⁽³²⁾ — אסור.

גמרא

שנינו במשנה שאם מצא בראשו מעות כסות או כלים, אינם נאסרים בהנאה. משמע שאילו מצא בראשו זהב וכסף וכל דבר שהוא של "נוי" הבא לייפות את האלילים, הרי אלו אסורים בהנאה.

המשך הכתוב הוא "על פני השרה", ודרשינן: מלמד אותנו, שכל הזובח בכמה בשעת איסור הבמות, מעלה עליו הכתוב כאילו הוא זובח על פני השרה, דהיינו לעבודת כוכבים!

המשך הכתוב הוא "והביאום לה" — זו מצות עשה להביאם לה' במשכן.

עד כאן שמענו מצות עשה להביאם למשכן —

ומצות לא תעשה — מנין, אם הקריבין בחוץ מנין שעבר ב"לא תעשה"?

תלמוד לומר [שם] "ולא יזבחו עוד את זבחהם". ודרשינן: לא יזבחו אותן בחוץ.

וממשיכה הברייתא: **יכול יהא ענוש כרת עליהן, כשם שהמקריב בחוץ קדשים שהקדישן בשעת איסור במות?**

תלמוד לומר [שם] "חקת עולם תהיה זאת להם". ודרשינן, זאת עבירה על מצות עשה ולא תעשה יש להם — ולא אחרת והוא ענוש כרת להם.

ועתה, קשה על רבי אלעזר, מנין לו לדרוש ממקרא זה לדין השוחט בהמה למרקוליס, הרי ממקרא זה דרשינן לקדשים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבין בחוץ בשעת איסור הבמות?

ומסקינן: **אמר רבא: שתי הדרשות נדרשות, שהרי יכלה התורה לכתוב "ולא יזבחו את**

המשתברת ודומים לעבודת פנים. ואילו פרכילי ענבים ועטרות של שבלים אסורים מפני שמדובר

32. בעמוד הקודם ביארה הגמרא, שיינות שמנים וסלתות אסורים מטעם שדברים אלו הם זריקה

מותר שהרי לא נאמר בו עץ ואבן —

אף "עמהם" — דבר של נוי אסור, ושאינו של נוי מותר. ומה שנאמר בו "עץ ואבן", היינו עץ ואבן של נוי, והם אכן אסורים.

ומקשינן על דרשה זו: למה נדרוש כן — ואימא הרי יתכן לומר ההיפך "עליהם" דומיא ד"עמהם" — מה "עמהם" נאמר בו עץ ואבן לדרוש: כל מה שעמהם אף דברים שאינם של נוי, כי סתם עץ ואבן אינם של נוי, אף "עליהם" — כל [מה] שעליהם ויאסר כל דבר שעל האלילים?

ומתרצת הגמרא: אם כן, שהתורה באה לאסור כל מה שעל האלילים — לא יאמר "עליהם", כל מקרא הזה מיותר. כי אם אפילו מה שעמהן, דהיינו בצדס אסור, והתורה קוראתם "שקוצים", כל שכן מה שעליהן ממש, ולאזה צורך כתבה התורה למקרא זה. ומשמע, שהתורה כתבה מקרא זה כדי להקיש אליה ולאסור רק דבר שהוא של נוי⁽³³⁾.

ותמהה הגמרא: מעות?! דבר של נוי הוא, ולמה אמרה המשנה שהם מותרין?

ומתרצת הגמרא: אמרי דבי בישיבה של רבי ינאי: מעות הן אכן דבר של נוי, אלא שמשנתנו מדברת שמצאו אותן בצורה

ודנה הגמרא: מנחני מילי מהיכן למדנו דברים אלו, שדבר שהוא של נוי נאסר בהנאה, ושאינו של נוי לא נאסר?

אמר רבי חייא בר יוסף אמר רבי אישעיא: כתוב אחד [דברים כט] אומר "ותראו את שקוציהם ואת גלוליהם עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם" —

משמע שני דברים. א. שהיו הגוים מקריבין לפני האלילים עץ ואבן בנוסף על כסף וזהב. ב. שהם "שקוצים", דהיינו שהתורה אוסרתם.

ואילו כתוב אחד [דברים ז] אומר "לא תחמוד כסף וזהב עליהם", ולא נאמר, "עץ ואבן".

הא כיצד הרי המקראות סותרים זה את זה שמקרא אחד אוסר גם עץ ואבן, והמקרא השני אינו אוסר?

יש לתרץ "עמהם", כלומר, מקרא שנאמר "עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם" דומיא ד"עליהם", כלומר, בדומה לדברי הכתוב שנאמר "כסף וזהב אשר עליהם" —

ודרשינן: מה "עליהם" — דבר של נוי אסור, שהרי נאמר בו במפורש "כסף וזהב" שהם דברים של נוי, ואילו דבר שאינו של נוי

שבצרן מתחילה לכך, והבצירה היא תולדה דזביחה. וראה שם.

33. לשון אחר פירש רש"י: ממה שנאמר "אשר" עמהם, ובא לרבות עץ ואבן שהם של נוי.

ועיין רש"ש המביא אסמכתא מכמה מקומות

בש"ס ש"אשר" בא לרבויה.

[ולכאורה צריך ביאור, וכי באנו לרבות דבר של נוי, אדרבה באנו למעט עץ ואבן שאינם של נוי? ויתכן שדברים אלו של רש"י שייכים לקושיית הגמרא. עיין היטב בלשון רש"י. אבל ראה במהר"ם שהבין שדברי רש"י אלו הם על התירוץ. וצ"ב]

אמר רב יוסי בר הנינא: נקטינן בידינו מסורת מאבותינו: אין תורת קלקלין לא לפעור ולא למרקולים.

ודנה הגמרא: למאי לאיזה הלכה אין להם תורת קלקלין?

אילימא אם נאמר: דאפילו פנים מן הקלקלין כחויין של שאר אלילים דמי, ואם מצאו בפנים דבר שאינו של נוי שרי —

איך יתכן לומר כן? השתא אם אפילו פעורי מפעריין קמיה והוא ודאי אינו דבר של נוי, וכן זורקין אבנים למרקולים, האם מים ומלח לא מקרביין ליה?!

ומסקינן: אלא בהיפך, אפילו מצאו בחוץ דבר שאינו של נוי כפנים של שאר אלילים דמי, ומיתמר ואפור מטעם תקרובת. הואיל ולא שייך בהם הפסק קלקלין העשויוין לצניעות ולכבוד, מפני שכל עבודתן היא דרך בזיון.

וכל ההבדל בין חוץ לקלקלין ופנים להם — נאמר רק בשאר אלילים שעושין להם מחיצה לצניעות ולכבוד⁽³⁴⁾.

מתניתין

משנתנו באה לבאר שיש דברים שהם של עבודת כוכבים ומותרים בהנאה.

שאינה של נוי, וכגון: בכים של מעות קשור, ותלוי לו בצוארו של האליל⁽³⁴⁾.

ועוד תמהינן: כמות? דבר של נוי הוא ולמה אמרה המשנה שמוותרת?

ומתרצת הגמרא: אמרי דבי רבי ינאי: משנתנו מדברת בכסות מקופלת ומונחת לו על ראשו בצורה שאינה של נוי.

ועוד תמהינן: כלי? דבר של נוי הוא ולמה אמרה המשנה שהוא מותר?

ומתרצת הגמרא: אמר רב פפא: דסחיפא ליה משכילתא [כעין גיגית] ארישיה כפוייה לו על ראשו, בצורה שאינה של נוי.

האלילים שהיו בזמניהם היה להם מחיצות פרוסות לפניהם, והיא קרויה "קלקלין" בפי הגמרא, והוא כינוי גנאי ל"קלעים".

אמר רב אסי בר חייא: כל דבר שנמצא והוא לפנים מן הקלקלין בכל האלילים, אפילו מים ומלח שאינם דברים של נוי — אפור מטעם תקרובת עבודת כוכבים, הואיל ונמצא לפניה ממש.

ואם נמצא חוץ לקלקלין — אם הוא דבר של נוי — אפור כמבואר שנויי עבודת כוכבים אסורין.

ואם נמצא דבר שאינו של נוי — מותר ואפילו פרכילי ענבים וכדומה "כעין פנים", מפני שאין מניחין תקרובת חוץ לקלקלין.

ובזה סרה קושית התוס'. שהקשו, איך נאסר מים ומלח חוץ לקלקלין מטעם תקרובת, הרי אין מביאין תקרובת חוץ לקלקלין?
דהיינו, שהתוס' בדעת רש"י [וייתכן שהיה

34. ומבאר הריטב"א "ואולי להצניעם נתנו אותם שם. או שנותנין לשכר שומריה בלבד".

35. מבואר על פי המהר"ם בדעת רש"י.

עבודת כוכבים שהיה לה גינה או מרחץ —

והנה, הגינה או המרחץ אינם עבודת כוכבים, ואף אינם תקרובת עבודת כוכבים, לכן אינם אסורים בהנאה.

אלא שהם "שייכים" אליה, דהיינו שהוקדשו⁽³⁶⁾ לצורך עבודת כוכבים. ואין בכך כדי לאסור בהנאתם, מפני שאין הקדש לעבודת כוכבים. לכן —

נהנין מותר להנות מהן, כגון לקחת מפירות הגינה או לרחוץ במרחץ — שלא בטובה ובלבד שלא יתנו שכר לכומרי העבודת כוכבים, ואין נהנין מהן בטובה, ואסור לתת להם שכר⁽³⁷⁾.

היה המרחץ או הגינה, **שלה ושל אחרים** שייך לעבודת כוכבים וגם לאחרים — **נהנין מהן בטובה ושלא בטובה**⁽³⁸⁾.

המשנה מבארת שיש הבדל בין עבודת כוכבים של גוי לשל ישראל.

עבודת כוכבים אליל של עובד כוכבים גוי — **אסורה מיד כשיעשנה ויפסלנה לצורך אלילים.** ואילו של ישראל שעשאה לצורכו למוכרה לגוי — **אין אסורה כשיעשנה עד שתיעבד.** ובגמרא יבואר טעם ההבדל מדרשות הכתובים.

גמרא

שנינו במשנתנו: עבודת כוכבים שהיה לה גינה או מרחץ — נהנין מהן שלא בטובה ואין נהנין ממנה בטובה.

אמר אביי: מה שאסור "בטובה" היינו בטובת כומריין, וכן מה שמותר "שלא

36. כדי שיהנו הכומרים משכרה, והיא פרנסתם. הריטב"א.

וכתבו הרשב"א והריטב"א בשם הראב"ד שגם אינם "נוי" עבודת כוכבים.

37. כן פירש רש"י כאן בסוגינתו. ועיין ברש"י בדף מד ב.

אבל רבינו תם [שם] חולק, וסובר שאסור להחזיק להם טובה, כלומר: להודות להם על ההנאה.

ולדברי רבינו תם אסור לתת שכר אף לעובדיה, עיין בגמרא.

ראה בחידושי הריטב"א המיישב שיטת רש"י מקושיות רבינו תם.

38. המשנה מתפרשת בגמרא בשני דרכים: לפי הלשון הראשון של אביי: בין בטובת הכומרים — ומותר לתת להם שכר, וכל שכן

להם גירסא אחרת] הבינו שאף בפעור ומרקוליס הקלקלין מפסיקין בין חוץ לפנים, ותקרובת מביאים רק בפנים, אלא שאין מקפידין בעניני כבוד, היות וכל עבודתם היא דרך בזיון.

אבל רש"י סובר שכיון שעבודתם היא דרך בזיון אין חילוק בין פנים לחוץ גם בתקרובת ומקריבין לפניה אפילו בחוץ.

והתוס' כשלעצמם סוברים, שבשאר האלילים בין בחוץ ובין בפנים מקריבין לפניהם, אלא שבפנים מקריבים דוקא דבר של נוי, ובחוץ מקריבין אפילו דבר שאינו של נוי. [לרש"י — בשאר האלילים בחוץ אסור משום נוי בלבד, ולדעת התוס' — בחוץ אסור מטעם תקרובת, ובלבד שתהיה של נוי].

ולדעת התוס' בפעור ומרקוליס מקריבין בחוץ אפילו דברים שאינם של נוי, ואסורין מדין תקרובת.

בטובה" היינו שלא בטובת כומרין.

אף לכומרין.

לאפוקי למעט טובת עובדיה שאינם כומרים — דשרי שמותר לתת להם מקצת שכר טובת הנאת המרחץ או הגינה.

שנינו במשנתנו: עבודת כוכבים של עובד כוכבים — אסורה מיד, ושל ישראל אין אסורה עד שתעבד.

איכא המתני לה יש מי ששנה לדברי אבי אסיפא על הסיפא — שנינו בסיפא:

ודנה הגמרא: מתניתין מני משנתו של מי היא?

היה שלה ושל אחרים — נהנין מהן בטובה ושלא בטובה.

רבי עקיבא היא, ולא כדברי רבי ישמעאל.

ועל הסיפא אמר אביי: מה ששנינו "בטובה" היינו בטובת אחרים שאינם כומרין, ומה ששנינו: שלא בטובה היינו שלא בטובת כומרין.

דתניא שנינו ברייתא: [הברייתא שונה קודם את דברי רבי ישמעאל] נאמר בתורה [דברים יב] "אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים". ודרשינן: בכלים שנשתמשו בהן הגוים בעת כניסת בני ישראל לארץ ישראל — לעבודת כוכבים — הכתוב מדבר.

ולפי לשון זו אסור לתת שכר לכומרין בשום פנים, אף שהגינה או המרחץ אינם של הכומרין בלבד. ולכן מבררין:

[והגמרא תבאר: הרי נאמר בתורה "מקומות" ואיך נדרש ל"כלים"]. כלים אלו הם "משמשי עבודת כוכבים".

מאן דמתני אסיפא — כל שכן ארישא שכיון שהם של הכומרין בלבד, אסור לתת שכר לכומרין, [ואף לא לאחרים שאינם הכומרין⁽³⁹⁾].

יכול הייתי לומר: עשאום את הכלים ולא גמרום, גמרום ולא הביאום להאלילים, הביאום ולא נשתמשו בהן לצורך אלילים — יכול יהו אסורים?

ואילו מאן דמתני ארישא מקיל וסובר: אבל אסיפא — כיון דאיכא אחרים בהדה שיש אחרים הנהנין מהשכר, לכן אפילו בטובת כומרין, נמי שפיר דמי — מותר לתת שכר

תלמוד לומר "אשר עבדו שם הגוים" ללמדך שאין אסורין עד שיעבדו.

שלא בטובה.

ודו"ק.

ולפי הלשון השני: בטובת בעליה האחרים שאינם כומריה — ולהם מותר לתת שכר, ושלא בטובת כומריה — ולהם אסור לתת שכר.

39. כן כתב המהר"ם. וטעמו, בפשיטות, שאם נאמר שמותר לתת לאחרים, מה החילוק בין הרישא להסיפא, ובמה חמור הרישא מהסיפא.

וזה טעמו של המהרש"א שגרס "בטובה ושלא בטובה". דאילו לגירסת "בין בטובה ובין שלא בטובה" — אין פירוש להלשון השני.

אבל מדברי הרמב"ן והריטב"א והר"ן לכאורה לא משמע כן. עיין שם.

שנינו בהמשך הברייתא: **מכאן אמרו: עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה אלא עד שתעבד ושל ישראל אסורה מיד.**

ומקשה הגמרא: **והא ב"כלים" אוקימנא לה?** הרי רבי ישמעאל דרש ש"מקומות" הם כלים שנשתמשו בהם לצורך אלילים, ולא באלילים עצמם?

ומתרצת הגמרא: **אמר קרא "אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם יורשים אותם את אלוהיהם", ודרשינן: מקיש, התורה משווה את אלוהיהם הנאמר בהמשך הפסוק — לכלים הנאמר בתחילת הפסוק ["מקומות"] —**

ללמדך: מה כלים אינם אסורים עד שיעבדו — אף אלוהיהם [שאינם ההרים עצמם, אלא אלילים מעשי ידי אדם] נמי אינם אסורים עד שיעבדו.

ודנה הגמרא: **ורבי עקיבא דלא מקיש כלים לאלוהיהם, וסובר שאלוהיהם נאסרו מיד כשעשאו, ואילו כלים לא נאסרו מיד! —** מה ישיב על ההיקש שדרש רבי ישמעאל, הרי התורה השוותה ביניהם?

ומתרצת הגמרא: **אמר לך רבי עקיבא: נאמר בתורה "את אלוהיהם" — הפסיק הענין, המלה "את" באה להפסיק בין כלים לאלילים, וללמדך שאין להשוות ביניהם כמו שהשווה רבי ישמעאל⁽⁴⁰⁾.**

ודנה הגמרא: **ולדברי רבי ישמעאל, אשכחן, נמצאנו למדים ממקרא זה שעבודת כוכבים**

מכאן אמרו חכמים: עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה עד שתיעבד [והגמרא תבאר: הרי דרשנו את דברי הכתוב "כלים" — ומנין לנו שגם האלילים עצמם אינם אסורים עד שתעבד?] ועבודת כוכבים של ישראל אסורה מיד.

אלו הן דברי רבי ישמעאל.

רבי עקיבא אומר: חילוף הדברים! עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד, ושל ישראל עד שתיעבד. [והגמרא תבאר טעמן].

ומשנתנו נשנתה כדברי רבי עקיבא.

הגמרא מבארת את הברייתא.

אמר מר שנתה הברייתא: בכלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים הכתוב מדבר.

ומקשה הגמרא: **הא "מקומות" כתיב, ואיך דרשו רבי ישמעאל על כלים?**

ומתרצת הגמרא: **אם אינו ענין ל"מקומות", דהרי המקומות לא מיתסרי לא נאסרו, ואין התורה מצווה לאבדם —**

ומנין שלא נאסרו? דכתיב בהמשך הפסוק "אלוהיהם על ההרים" ודרשינן: ולא ההרים אלוהיהם.

א-ב א-ב לכן, **תנהו ענין לכלים, והתורה מצווה לאבד את הכלים, ועל אותם הכלים דרש רבי ישמעאל שלא נאסרו עד "אשר עבדו שם הגוים".**

40. כן פירשו התוס' שהדרשה "את" בא לאפוקי מדברי רבי ישמעאל.